

VAS ÉS FÉM MUNKÁS

Foia oficială a Uniunii Muncitorilor în Fer, Metal și Chimică din România || A româniilor vas, fém és vegyipari munkások országos szövetségének hivatalos közlönye

TELEFON: 4-50-13

Apare la 1 ale flecărei luni // Megjelenik minden hó elsején
Redactor responsabil: RUSU SIMON

Redacția și Administrația:
BUCUREȘTI VI, STRADA CAZĂRMEI No. 11

A parlamenti választások előtt

A liberális párt négy évi kormányzás után újra megbízást kapott kormányalakításra és egyúttal — mint az már a romániai politikai életben szokásos — az új választások levezetésére is. 1933 december havában volt az utolsó parlamenti választás. Igen-igen dicstelen választás! Az a választás is a liberális párt uralma alatt zajlott le. Igen, így mondjuk, hogy zajlott, miként a megáradt folyó zajlik, hömpölyög, tör-zuz mindent, ami útjába kerül, úgy tört és zuzott össze azon a választáson a liberális párt minden szabadság iránti vágyát és demokratikus megnyilvánulást. Az állampolgárok jogai, melyek minden demokratikus államban a legszentebbek, nálunk az 1933. évi választáson csak addig terjedtek, hogy joga volt minden adófizető polgárnak *hallgatni és leszavazni a liberális pártot*. Aki ennek az ellenkezőjét akarta, az drága árat fizetett érte. Az üldözésből részt kaptak a demokratikus polgári pártok is, de korántsem olyan mértékben, mint a munkások, tisztviselők, kisiparosok és szegény földművesek pártja: *a szociáldemokrata párt*. A gazdagok osztályuralma nem akarta tűrni, hogy az ország törvényhozó testületében helyet foglaljanak és hallassák szavukat a szegény és elnyomott néposztályok képviselői, mert ezek szavai súlyos vádakot tartalmaznak a mindenkor osztályuralom képviselői ellen.

Az 1933. évi választáson a szociáldemokrata párt ellen kifejtett üldözés és terrornak részletei ország-viág előtt ismereteseek. Pártunk jelöltjeit megakadályozták abban, hogy jelölolistákat tehessenek le és azon a pár helyen, ahol az mégis sikerült, minden propaganda tilos volt. Így természetes, hogy országos viszonylatban az összes leadott szavazatok 2 százalékát a pártunkra leadott szavazatok száma nem érte el, minek folytán a választási törvény alapján pártunk nem juthatott parlamenti képviselőhez.

A választási törvény szerint az a párt, amely az országban leadott szavazatok 40 százalékát eléri, az megkapja az összes mandátumoknak felét, az u. n. prémiumot, és a másik felének ismét 40 százalékát. Tehát érthető az az ideges félelem a mindenkor kormány részéről, amely terrorban nyilvánul meg az ellenzéki pártokkal szemben, mert ha nem éri el a 40 százalékot, akkor egyenlően osztódik a mandátumok száma az összes pártok között, aszerint, hogy mely párt hány százalékot ért el. Vagyis prémium gyanánt nem kapja a kormánypárt sem az összes mandátumok felét. Igaz, még a törvény életbelépte óta nem fordult elő, hogy valamely kormányon levő párt nem kapta volna meg a választáson a 40 százalékot. Csak ennek jellemzésére felemlíthetjük, hogy 1925-ben az Avarescu-pártnak 5 parlamenti képviselője volt ellenzékben és kormányra kerülve, ő vezette le a választásokat, megkapta a 40 százalékot és mint kormánypárt több, mint 250 mandátummal rendelkezett.

A következő választáson e párt képviselőinek száma ismét leapadt 7-re. Kisebb-nagyobb eltéréssel ugyanígy váltakoztak a többi u. n. *kormányképes* polgári pártok helyzete is. Ez a mi választási rendszerünk! Ez a mi politikai rendszerünk!

Egy másik előnye a polgári pártoknak és különösen a mindenkor kormánypártnak, hogy a választási névjegyzéket a maguk érdekeinek megfelelően állítják össze. A városokon és ipartelegeken lakó munkásszavazók ki vannak hagyva a választói névjegyzékből, sőt abból a kevés számból is, ami be van jegyezve,

minden évben törölnek. Tudják, hogy ezek az elemek *nem megbízhatók* az ő részükre.

Ilyen körülmények között igen nehéz a szociáldemokrata párt helyzete, különösen, ha még ehhez hozzászámítjuk az anyagi nehézségeket is. Minden megyében a jelölőlista letételével egyetemben 10—20.000 lejet kell letétbe helyezni választási költségek címén. Kis pártoknak és főként munkáspártnak ez az anyagi megterhelés szinte lehetetlenné teszi a választásban való részvételt.

Mindezen nehézségek dacára a szociáldemokrata párt felveszi a választási küzdelmet, mert ezt parancsolja osztályhelyzetéből fakadó létérdeke. A törvényhozó testület bármennyire is körül van bástyázva az osztályuralom által kitalált védelmi intézkedésekkel, oda be kell hatolnia a munkásosztálynak, mert parlamentáris államszervezeti életben ez az a hely, ahol döntenek az állampolgárok gazdasági, politikai és szociális helyzete fölött. A modern munkásmozgalom évtizedekkel ezelőtt program-pontjai közé iktatta a politikai jogok kiterjesztésének követelését és így elsősorban az általános és egyenlő titkos választójog minden társadalmi osztályra való kiterjesztését. Többekévé ez a követelés minden országban valóra vált. A külföldi demokratikus államokban a munkásosztály ennek a fegyvernek birtokában a politikai hatalmat vagy teljesen a kezébe vette, vagy annak részese lett.

Hangsúlyozottan le kell szögezni, hogy politikai hatalom nélkül nincs gazdasági felszabadulás és gazdasági felszabadulás nélkül nincs politikai hatalom. Ezért ragaszkodik oly görcsösen az uralkodóosztály, a gazdagok osztálya, a politikai hatalomhoz, mert jól tudja, hogy amíg a politikai hatalom kezében van, addig egyedül és kizárólagosan uralja a társadalmi élet gazdasági javait is. Addig a proletárok milliói szorgalmas méhek módjára dolgozhatnak, termelhetnek a felső tízezrek számára és biztosíthatnak részükre fényt, pompát és gondtalan életet, míg a maguk részére sokszor száraz kenyér sem jut.

A liberális kormány elmúlt 4 évi uralmának minden mozzanata élénk emlékezetében él Románia dolgozó osztályának. Az osztályuralom ebben az országban soha nem nehezedett és vált elviselhetetlenebbé a munkásosztályra nézve, mint az utóbbi 4 év alatt. Ha volt gazdasági fellendülés, az nem a kormány okos és helyénvaló gazdasági politikájának tulajdonítható, hanem a világ gazdasági helyzete javult és ez természetesen kihatással volt országunk gazdasági helyzetére is. És ha volt az utóbbi évek folyamán országunkban is gazdasági konjunktúra, azt egyedül és kizárólag a nagy kapitalisták fölérték le. Alacsony munkabérek, és folyton emelkedő drágaság jelezték a gyárak, műhelyek és irodák bér munkásainak göröngyös útjait. Ezt a tényt maga az újból kinevezett miniszterelnök is legalább közvetve elismerte, amikor kinevezése alkalmából tartott programbeszédében azt mondja, hogy az új kormány programjába vette a munkások és földművesek gazdasági és szociális helyzetének megjavítását. Jó és szép dolog. Elégtétellel vesszük tudomásul, mert evvel elismerik, hogy a múltban e tekintetben nem történt semmi olyan, ami ezek érdekeit szolgálta volna. Valószínű, (most különösen a választások előtt) a miniszterelnök is érzi, hogy a 3—4 lejes órabérek nincsenek arányban a kapitalisták sokmillió keresetével. Csak a multak tapasztalatai alapján nagy a gyanunk, hogy a

nagyhangu ígérlet csak a választások lezajlásáig tart és azután elpárolog.

Éppen ezért a munkásosztály csak a maga erejében, szervezetségében és szolidaritásában bízhat. Nem kívánjuk, hogy a kormány kényszerítse a kapitalistákat a jobb és emberesebb fizetések és munkafeltételek megadására, bár jogosan kívánhatnók és igényelhetnők, de tudjuk, hogy nem teszi; csupán egyesületi, gyülekezési, szórási és sajtószabadságot követelünk. Egyforma jogokat és elbánást és egyforma kötelezettséget minden állampolgár részére. A kapitalistákkal való küzdelemben pártatlanságot, a többi aztán bízzák a küzdő felekre, nem úgy mint a múltban volt. És a fasisztákkal szemben való harcot is biznák a demokratikus erőkre, ha már a kormány nem akar az országra nézve is veszedelmet jelentő fasizmussal elbánni. Majd a demokrácia elvégzi azt, amit az ország lakosságának érdekében el kell végeznie. Mi szociáldemokraták, rendet, békét, fegyelmet és igazságot akarunk, azt akarjuk, hogy ebben az országban mindenki békében és megelégedésben éljen, mert csak így vihetjük előre az ország érdekeit.

Szaktársak, munkástársak! Aki nem akarja, hogy az eddigi szűkös mindennapi kenyér még kisebb legyen, aki nem akarja, hogy az éhség szeges korbácsa még sajtóbban sújtsa, aki nem akarja, hogy a szabadságjogok utolsó foszlánya is kicsusszon a tálca alól, annak élnie kell állampolgári jogaival és meg kell jelennie a szavazó urnák előtt és le kell szavaznia a szociáldemokrata pártot. De nem elég, hogy maga leszavaz, — fel kell világosítani munkástársait, ismerőseit és mindazokat, akiknek osztályhelyzete azonos az elnyomottak osztályhelyzetével, — hogy *szavazzanak a szociáldemokrata pártot, mert ennek a pártot a győzelme kenyeret, jogot, szabadságot és emberibb jövőt jelent minden elnyomott részére.*

Kollektív szerződés tárgyalás Zernesten

A zernesti Celulozegyár és annak munkásai között fennállott kollektív szerződés f. évi november 1-én járt le. A munkások az új szerződés tárgyalása alkalmából betérjesztették követeléseiket, melyszerint átlagosan 10% béremelést kértek. Továbbá kérték, hogy az évvégi prémium minden munkás részére egy havi fizetés összegének feleljen meg. Ezen kívül kérték a tűzifa járandóságnak a felemelését is.

Az új szerződésre vonatkozó tárgyalások november 25-én vették kezdetüket. A tárgyalásokon, a kiküldöttek mindkét fél részéről szigorúan ragaszkodtak megbízóik utasításához és így a megegyezésre irányuló közeledés nehezen indult meg, majd a gyár igazgatósága 2—3%-os fizetésemelést helyezett kilátásba. Végül a felek közös megegyezéssel a tárgyalásokat december 9-re halasztották el.

A luxemburgi kormány vasmunkás tagja

Huzamosabb ideig tartó válság után megalkult az új kormány, amelynek három katolikus párti, két szociáldemokrata és egy liberális párti tagja van. A szociáldemokrata miniszterek egyike Peter Krier szaktárs, a luxemburgi vas és fémmunkás szövetség elnöke, aki a munkaügyi, népjóléti és bányai ügyi tárcák minisztere.

A Szövetség központi vezetőségének ülése

A Szövetség központi vezetősége november hó 20—21-én Bucureștiben teljes ülést tartott.

Napirend: Központi és kerületi titkári jelentés, felügyelő bizottsági jelentés. Javaslat az öregségi nyugdíj bevezetésére. Akció-program a szervezkedés erőteljes megindítására és különféle.

A titkári jelentések felölelték mindazon kérdéseket, amelyek a szövetség és a helyi szervezetek tagjait érintették az év folyamán, úgy gazdasági, szociális, mint politikai szempontból.

A titkári jelentésekből megállapítható, hogy fellendült ipari konjunktúra tapasztalható az egész vonalon. Munkalehetőség kielégítő, azonban a munkabérek és a munkafeltételek mögötte állanak az 1929 évi, vagyis a gazdasági krízis előtti munkabéreknek. A drágaság folyton emelkedőben van. Sőt, a legtöbb ipari és fogyasztási cikk ára jóval meghaladja az 1929 évi árakat. Munkabéremelésért és általában kollektív szerződésekért erős harcot kell folytatni az iparvállalatokkal szemben. A munkaadók elzárkóznak a munkásság gazdasági helyzetének megjavítása elől, annak dacára, hogy a fellendült gazdasági helyzet következtében horribilis haszonra tesznek szert.

A munkásság által indított harcok csak ott jártak eredménnyel, ahol a szervezethez erős, megingathatatlan alapokon nyugszik.

A Szövetség, illetve annak helyi szervezetei az év folyamán 14 új kollektív szerződést kötöttek. Ezen kívül a részben megújított és részben még le nem járt kollektív szerződések száma 5, eszerint érvényben van 19 kollektív szerződés, melynek keretében mintegy 20.000 munkás van érdekelve. A kollektív szerződések, minden egyes esetben béremelést is biztosítottak a munkások részére. A titkári jelentés különösképpen kihangsúlyozza, hogy ha gazdasági téren a javulás jelei mutatkoznak is, de a politikai szabadságjogok igen szűk korlátok közé vannak szorítva. És így a szervezkedés terén nehéz és lassu az előrehaladás. Igen sok hely van, ahol a szakszervezetek működését nem engedélyezik. Azonban minden nehézség dacára, Szövetségünk taglétszáma emelkedett az év folyamán. És sikerült két új szakszervezetet is alakítani, valamint három, bár régi, de szünetelő szakszervezetet újra működésbe hozni. A titkárság részletesen beszámolt az erdélyi, bánáti és regáti helyi szakszervezetek helyzetéről, az épülő és már befejezett vasmunkásokonkról, valamint a Szövetség anyagi helyzetéről.

A központi vezetőség hosszas és kimerítő hozzászólások után tudomásul vette a titkári jelentéseket. Egyben bizottságot küldött ki, hogy tanulmányozza és tegyen javaslatot a szervezkedés erőteljesebbé tétele ügyében. A bizottság az ülés folyamán részletes javaslatot terjesztett elő, melyben többek között egy a központi, mint a kerületi titkárok munkakörét kerületekre osztotta be, amely munkakörét a titkárok egyenként és egyetemlegesen is felelősek. Egyben pedig erkölcsi kötelességévé teszi az összes helyi szervezetek vezetőségeinek és a szövetség minden egyes tagjának, hogy vállalva dolgozzanak a Szövetség és a helyi szervezetek kiépítése érdekében.

Javaslat az öregségi nyugdíj bevezetésére.

A központi vezetőségi ülés egyik igen fontos pontját képezték a társadalombiztosítási intézet hiányosságai. Így szükségét látta annak, hogy újra előtérbe helyezze a munkásság ugyszólván évtizedes követelését, a öregségi nyugdíj általános bevezetését az ország összes dolgozói részére. Tekintettel azonban arra, hogy egy ilyen nagyfontosságú kérdés megoldása nem szorítkozhatik kizárólag egyetlen szakmában foglalkoztatott munkáskategóriára, hanem ennek a követelésnek valóra váltásáért az ország összmunkássága kell, hogy szálljon sikra. Ezért a Szövetség központi vezetősége az országos szaktanácshoz fordul, kérve, hogy tegye magáévá ezt a javaslatot és az összes hozzátartozó szakmai szövetségekkel egyetértésben tegye meg a szükséges lépéseket.

Az országos szaktanácshoz intézett átirat szövege a következő:

„A romániai Vas-, Fém és Vegyipari Munkások Szövetségének Központi Vezetősége

f. évi november 20 és 21-én tartott ülésén részletesen foglalkozott a társadalombiztosítási ügyekkel, megállapítja, hogy ezek sok tekintetben messziről sem elégítik ki a munkások igényeit.

Különösen az öregségi nyugdíj kérdése jelent égető szükséglet a munkásság részére.

Éppen ezért kérjük az Országos Szaktanács Vezetőségét, hogy hívja össze tanácskozásra a szakszervezeti mozgalom képviselőit, ahol tárgyalják meg ezt a nagyfontosságú kérdést és a tárgyalások eredményeként pedig a Szaktanács dolgozzon ki egy törvénytervezetet, amely olyan öregségi és rokkantsági nyugdíjat biztosítson a munkások és utódjaik részére, amely a munkás mindenkori tényleges fizetésével arányban legyen.

A törvénytervezet tartsa szem előtt, hogy ez a nyugdíjalap minden más alaptól külön kezeltesse, és az alap rendelkezési állománya csakis a fenti célra fordíttassék.

Ehhez az alaphoz a biztosított, a munkaadó és az állam egyenlő arányban járulnak hozzá.

Ilymódon meg fog szünni a mostani szegényes állapot hogy az öreg munkások és családjaik minden támasz nélkül az uccúra kerüljenek.

Tekintettel arra, miszerint megállapítást nyert, hogy egyes ipari gócpontokban a faszista alakulatok állandó becsmerlő és rágalmazó hadjáratot folytatnak a szakszervezeteink és azok vezetői ellen és ebben a provokatív megnyilvánulásban egyes hivatalos tényezők támogatását élvezik, amely körülmények zavart, nyugtalanságot okoznak és a békés

A Társadalom Biztosító Intézet újabb rendelkezése az első 7 napra járó fizetés, illetve segélyre vonatkozólag

A Társadalom Biztosító Intézet tagjainak megbetegedés esetén joguk volt az első 7 napra járó teljes fizetésre, tekintet nélkül, hogy az év folyamán hányszor betegedtek meg. Bár a legtöbb esetben a munkások eme joga csak részben nyert kielégítést. Ujabbban a Semmitőszék végzése következtében a biztosított tagok eme joga csorbát szenvedett, amennyiben a Semmitőszék olyként intézkedett, hogy a biztosítottak a munkaadótól egy év folyamán csak egy ízben igényelhetik betegség esetén az első 7 napra járó fizetést.

A Semmitőszéknek ezen végzése szükségessé tette, hogy a Társadalom Biztosító Intézet tanácsa olyan határozatot hozzon, amely a segélyezés módosatairól az esetben is intézkedik, ha a biztosított egy év folyamán több ízben betegszik meg. Ezt a határozatot a november 22-én kelt alábbi intézkedéseket tartalmazó 65498 sz. körlevélben közli a Kerületi Biztosító Pénztárakkal, illetve utasítja azokat:

„A 62.-ik (1937. november 6.-i 60011. számú) körrendelet kiegészítésül, amellyel elrendeltetett, hogy a jövőben a biztosított betegek részére a betegség első 7 napjára járó munkabér kifizetése a munkaadó terhére évente csak egy ízben és csak az esetben eszközöltessék, ha azt a munkaadó nem teljesítette, elrendeljük, hogy:

A biztosítottak egy év leforgása alatt történő első megbetegedése esetén joga van 7 napi, míg a biztosításra kötelezett magántisztviselőnek 30 napi betegség esetén a teljes fizetésre, amelyet a munkaadó köteles kifizetni. Ha a betegség tovább tart, úgy a biztosítottak jogában van a Társadalombiztosítást Egységesítő Törvény 11. cikke 1. és 2. bekezdése és e törvény végrehajtási utasításának 22. cikke 1. bekezdése értelmében a Biztosító Pénztártól járó pénzbeli betegsegélyre.

Minden további egy év (12 hónap) leforgása alatt előforduló megbetegedés esetén a biztosított jogosított az első naptól kezdődőleg a Biztosító Pénztártól neki járó folytatódó betegsegélyre.

12 hónapon belül egyazon betegség esetén a Biztosító Pénztárral szembeni segélyjog nem terjedhet tovább 26 hétnél, míg különböző

együttélést lehetetlené teszik, ami nem lehet az ország érdekében való.

A központi vezetőség egyhangulag tiltakozik egy ilyen helyzetnek a meghonosítása ellen és egyben elhatározta, hogy tiltakozását memorandumba foglalva, küldöttség útján eljuttatja az illetékes minisztériumhoz. A küldöttség tagjaiként megválasztották: Bárnau Péter, Klein Ferenc, Lindner Károly, Serbu Grigore és Muntean Niculae szaktársakat. A küldöttség megbízásához hiven, azonnal eleget tett kötelezettségének és ígéretet kaptak a panaszok bevizsgálására.

Különféle határozatok

A központi vezetőség elhatározta a szakszervezeti mozgalom céljából egy népszerű broszúra kiadását.

Elhatározta, hogy a Bányász munkások Szövetségevel való egyesülés érdekében újra felveszi az érintkezést az illető Szövetség vezetőségével. A tárgyalások felvételére bizottságot küldött ki, amelynek tagjai: Bárnau, Gârbovean, Klein F., Mustefiu, Bruder szaktársak és a Szövetség központi titkárai.

Határozat hozatott arról, hogy ingyenes bélyegét a jövőben maximum 20 hétre kaphalnak a tagok egy évben.

A központi vezetőség elfogadta Feld István szaktársnak a Szövetségbe való visszavételét.

Továbbá határozat hozatott, hogy a betelt keményfedelű tagkönyveket újakkal cserélik ki. Az új tagkönyvekért a tagok 10 leit fizetnek, amely díjat a helyi szervezetek vételezzék be és teljes egészében a központnak számolják el.

Végül a központi vezetőség felhívással fordul az összes helyiszervezetek vezetőségéhez, hogy kitartó ügybizalommal munkálkodjanak a Szövetség, illetve a helyi szakszervezetek kiépítésén.

betegségek esetén, 36 hétnél, amint azt a Társadalom Biztosítást Egységesítő törvény 11. cikke 4. bekezdése előírja.

Következésképpen a biztosított, egy év leforgása alatt történő második és következő megbetegedése esetén, a Kerületi Biztosító Pénztártól kapja az első 7 napra is a segélyt, ami a biztosított részére jelentékeny veszteséget jelent, mert régebben igényt tarthatott a munkaadó részéről a fizetés teljes megtérítésére. De ugyanakkor a Társadalom Biztosító Intézet anyagi helyzete is rövidítést szenved, mivel olyan terhet vállal át, amelyet eddig a munkaadók viseltek.

Rendkívüli közgyűlés Nadrágon

A nadrági vasas csoport november 7-én rendkívüli közgyűlést tartott.

A közgyűlésen Melter Franz szaktárs elnökölt. Az elnök szaktárs üdvözli a közgyűlés tagjait, valamint Serbu aradi kerületi szaktársat.

Kutscherak szaktárs jelentése után, Serbu szaktárs szólal fel, ki a Szövetség üdvözletét tolmácsolja és vázolja, mennyi nehézségbe ütközött, míg végre az engedélyt a gyűlés megtartására megkapta. Majd jelentést tesz az igazgatósággal aug. 20—21-én megkötött egyezségről, melyből kitűnik, milyen visszautasító álláspontot foglalt el az igazgatóság a munkássággal szemben. Az igazgatóság még azt a nyomoruságos bért is sokalta, melyből máléra és hagymára is alig telik. Szolidaritásra hívja fel a munkásságot, hogy idővel módjukban legyen a szervezkedés erejére támaszkodva, előnyösebb szerződést kötni.

Ezután a költségvetést terjesztik a közgyűlés elé, amit egyhangulag megszavaz a közgyűlés.

Surtea szaktárs az öt ért igazságtalanságot viszi a közgyűlés elé, miszerint jelentéktelen semmiségért súlyos büntetést kapott.

Az üzem részéről a munkásságot ért sérelmek kivizsgálása és elkerülése céljából egy bizottságot küldött ki a közgyűlés, hogy az tegye meg a szükséges lépéseket az igazgatóságnál. A bizottság tagjai: Valuch, Pask, Melter, Schmied, Kochim és Serbu szaktársak.

Majd Kochim szaktárs kéri Serbu kerületi titkárt, hogy gyakrabban látogasson el Nadrágra, hogy a munkásság bajait közösen orvosolják.

Miért kell tanulni a munkásnak

A munkásélet nyomasztó szürkesége milliók elől zárja el a kultúra és a tudomány kapuját. A munkaheiy sorvasztó légköre eltompítja a munkás szellemét. Az egyhangu robot, a sablonos munka letöri a munkás egyéniségét, kiöli belőle a kezdeményezést és az önállóságot. A változás és szenzáció nélküli proletárellet tompító egyformaságban fogy el és csak az ösztöne sejteti a proletárral, hogy neki is joga van az élet szépségeihez és öröms szenzációihoz.

Mert a munkás lelke fogékony a kultúra megnyilvánulásai iránt. A munkásban él a vágy és lüktet az akarat, hogy a maga életét fölemelje a kultúremler színvonalára.

Amint rövidül a munkaidő és bizonyos megélhetést és nyugalmat biztosít a munkabér, a munkás kinyújtja kezét a tudást adó könyvek felé és keresi az alkalmat a tanulásra. Az olvasó és tanuló proletár gondolkodik. A gondolkozó proletár pedig rájön, hogy csak akarni kell és fölpattan előtte is az élet gyönyörűségeinek ajtaja.

A munkásnak tehát nemcsak azért kell tanulnia, hogy pótolja a kevés vagy semmi iskola hiányosságait és megfelelő ismeretekre tegyen szert, de főképpen azért, hogy tudatalatti elégtelensége öntudattá acélosodjék, primitív szenvedélye kulturigénnyé változzék és a szétfolyó vágyai egységes és céltudatos cselekedetekben forrjanak össze.

A lelkek felvilágosítása: ez a szakszervezeti és szocialista mozgalom egyik legfontosabb feladata. A történelem tanúsága szerint a gazdasági nyomoruság, az éhségtüzelte tömegek cél- és öntudat nélküli erőfeszítései mindenkor eredménytelenek voltak. Ma már tudjuk, hogy a haladásnak legsúlyosabb akadályai a szellemi sötétség, a társadalmi tudat elhomályosodottsága, a tömegek tudatlansága, szocialis és politikai iskolázatlansága. Ma már tudjuk, hogy nem elég a tömegek érdekeit érvényrejuttató követelményeknek a hangoztatása, a jelszavakkal való operálás, de kell, hogy a munkásmozgalom törekvései minden részletükben benne égenek a tömegek gondolkodásában, érzelmeiben és szokásaiban.

Éppen ezért, ha a munkás és a munkásosztály nem akar elmaradni a fejlődés mögött, ha az egyéni és osztályboldogulását előrevinni akarja, nem helyezkedhetik arra a kényelmes álláspontra, hogy minden más fontosabb a tanuláshál. A modern munkás már ráeszmélt arra, hogy tudás és műveltség nélkül soha nem érte volna el a munkásosztály mozgalmanak fejlődését és annak politikai, gazdasági, szocialis és kulturális eredményeit. Adva van tehát a tétel: ha ezeket az eredményeket megtartani és gyarapítani akarjuk, lépést kell tartani a munkás és a munkásosztály életét érintő és befolyásoló új problémák megismerésével, figyelni a megváltozott társadalmi és gazdasági körülményeket és megismerni a körülöttünk zúgó események igazi rugóit.

Amint az ipari fejlődés, a technikai haladás és a megváltozott divat az egyes szakmák életét is fölforgatta és a munkásnak ezekhez alkalmazkodóan kell szaktudását gyarapítani és ismereteit kibővíteni, ugyanugy ismerni kell és meg kell tanulnia azokat a kérdéseket is, amelyeket a társadalom és a termelés életében történt változások dobtak felszínre.

A munkásosztály szocialis és gazdasági helyzetében mutatkozó gyökeres változások, a békebér, a mai bér és az árak alakulása között lévő differenciák a termelés és fogyasztás anarchiája, az üzemkoncentrációk és a racionalizálás, a válság, munkanélküliség és a munkásság ellen törő irányzatok felsorakozása: kiszélesítette a szakszervezeti mozgalom frontját és szükségessé teszi e fronton levőknek alapos szellemi fölkészültségét és a problémák ismeretét. Ma olyan idöket élünk, amikor a fanatizmus és a szenvedély tultergésének helyébe az intenzív tanuláshál kell biztosítani a tömegekben az ítélőképességet, a fegyelmet, az előrelátást, a mozgalom akcióival szemben a viszonyok figyelembevételének és a felelősségérzetnek a kialakulását.

A munkásosztály mai élete megköveteli a munkástól és annak hozzátartozóitól a teljes kulturáltságot. Az alkalom, a mód és lehetőség mindenki részére nyitva áll: tanulni, tudni, tanítani.

A szervezkedés gondolata

Van egy igazság, amely minden idöt átél és át fog élni; ez az a tanítás, melyet e rövid mondat fejez ki: Egyesülésben rejlik az erő!

Bárhova is tekintünk — a nagyvárosok háztengerére, vagy a végtelen erdősegekre, a zakataló hengerműbe, vagy a tudós csendes szobájába — minden tárgy, melyet megnézünk, ezt juttatja eszünkbe: *Mi vagy egyedül?* Nem látod róluink, az embereknek hogyan kell kezét kézbe fogni, ha valami jót, valami igazit és nagyot akarnak teremteni. És ha ezt a tollat nézem, amellyel e szavakat írom, vagy a papirost, amelyen a toll fel- és lejár, érzem a néma utalást azokra az erökre, amelyeknek egyesülniök kellett, hogy létre hozhassák azt, amit előttem látok.

Egyesülés! Összetartás! Együttes működés! Ezt kiáltja felénk az egész nagy Mindenség! Döresség! A magam utját egyedül is megtalálom! Mindenki gondoskodik magáról! Így beszél a szervezettel munkás.

A szervezkedés, a tömeg ébredése, az egyén halálát jelenti: Az egyesülés megöli az átlagból kiemelkedett erőket és megakadályozza az emberiség haladását — ez a modern tervtanuk a *töke* szolgálatában álló filozófusoknak.

Hol volna az emberiség, ha az egyénnek nem lett volna ösztöne az egyesülésre és ennek az ösztönnek nem engedelmekedett volna. Az emberiség a mai értelemben egyáltalán nem volna meg. Az emberi lét művét, vagyis állatvilágból való kilépését, a természetet és eröit uralni az egyes ember sohasem tudta volna, hanem csak az eröknek az egyesítése juttatta az emberiséget ehez a győzelemhez. Hogyan állhatott volna meg az egyén az ember veszedelmes ellenségeivel szemben az állatvilágban, ha a társaival nem szövetekezett volna, hogyan tudott volna az egyes ember az elemek ellen védekezni, azokat megfékezni és legyözni! *Nem az*

ember hódította meg a földet, hanem az emberiség.

Osztályunk, fajunk létezése döngő hangon szól: *Egyesüljete!* Mit akar hát a tulokosság tendenciózus áltudománya a hatalmas bizonyítékkal szemben?

A szoidaritás teremtette a mai emberiséget, alakította az államokat és tette lehetővé a civilizációt. *Aki a szervezet okosságát tagadja, aki a szolidaritás ellen küzd, az vétkezik minden emberi jövő alapföltétele ellen.*

Elveszett az, aki a mai világban egyedül, mint egyén a szervezetektől távol akar maradni. Akkor veszett el, ha a szervezetet nélkülözi. Ezért kell *különösen a munkásosztálynak* a szervezkedés gondolatát a vaóságban átültetni. A munkásosztály a megteremtője minden munkának és a többi osztályok reá vannak utalva, hogy megélhessenek. Az uralkodóosztály szemében azért veszedelmes a munkásszervezet, mert azt látják, hogy a szervezet révén elért eredményei az ő saját *javaiat csökkenti*. Sohasem volt olyan törvény, mely a gyárosok szervezeteit eltiltotta, vagy megakadályozta volna, de a munkások egyesülését, ahol enek lehetőségét kivivta, különböző eszközökkel akadályozni igyekeznek.

Már pedig, ha a munkások szervezete nem volna olyan fontos, akkor sohasem kellett volna annyi áldozatot hozni a szervezkedés gondolatának megvalósításáért.

Amilyen büszkék lehetünk szervezkedésünk eddigi eredményeire, épp olyan nyugodtak lehetünk afelől, hogy tovább haladunk, mert a társadalmi életet mindig nagyobb mértékben itatja át, mindinkább szélesíti a munkások szervezkedésének nagy műve, amely ma már átfogja az egész világot és hovatovább meghódít minden dolgozót, azokat is, akik még távol állanak a szervezkedéstől.

Hitlerország munkásellenzéke

Hiába rabolták el a szakszervezeteket, hasztalan a borzalmas terror, a koncentrációs táborok és fegyházak, a munkásellenzék él és dolgozik Hitlerországban. A régi szakszervezeti mozgalom öntudatos magja, rendületlenül kitart a régi meggyöződése mellett. A német munkásság rendezkezik még olyan férfakkal, akikben van bátorság eleven harcot folytatni a fascista diktatura rendszere ellen. Sok bizonyíték igazolja ezt az állitást és a sok közül ismertetünk egynehányat.

A Rajna-vidék egyik nagy városában a közelmúltban körleveleket osztottak szét elvtársaink a kényszerzakszervezetek tagjai között a következő tartalommal: „Dr. Ley, a kényszerzakszervezetek vezetője Nürnbergben tartott beszédében azt állította, hogy a német munkás azóta nyerte vissza munkásbecsületét, a népközösség tényleges tagja azóta lett, amióta Hitler magához ragadta a hatalmat. Ezzel az állitással szemben az igazság az, hogy az ipari üzemekben sohasem volt nagyobb a hajsza, mint Hitler uralomrakerülése óta; a nagykapitalisták tiszta nyereségei milliárdokkal szaporodtak és még a naci-sajtó szerint is a hitleri uralom óta 1.266 milliómossal több van Németországban, mint volt azelőtt. Eletnivónk 25%-kal csökkent. Az „önkéntes“ adományok hihetetlen arányokat öltöttek. A gyarak munkásvédelme és a munkások egészségügyi védelme ismeretlen fogalom. A rajnamenti vasipari üzemekben egymagában az üzemi balesetek száma 16 százalékkal emelkedett a múlt évben. A munkás megbetegedések számával, a gyógykezelések elégtelenek. Az órabérek és premiumviszonyok rosszak. Az ételmiszerhiány növekedik. A kenyér elv.zhetetlen. A munkásság jogai az üzemekben nagyrészt semmire szorultak. Az nép között elégedetlenség és az ellentét a munkáltató és a munkásság között nagyobb, mint a múltban. A kényszerzakszervezetekben a mihaszna vezetök rendelkeznek és a tagoknak csupán a tagdíjfizetési kötelessége van meg. És a pénzek fölötti ellenőrzés hiányzik.”

Eddig a körlevél szövege, amelyből az tűnik ki, hogy a német szakszervezeti mozgalom bátor harcosai előkészítik azt a napot, melyen a német szakszervezeti mozgalom új életre támad.

Gépfegyvereket gyárt a Copşa-Mica-Cugir

Az Uzinele Metalurgice Copşa-Mică și Cugir állami érdekelttségű vasipari vállalat be rendezkedett gépfegyverek gyártására is.

Uj műszaki cég Braşovban

A Mecano-Română cég alatt Braşovban új vállalat alakult, amely automobil-, rádió-, és villamossági vállalatok képviselével foglalkozik. A cégtulajdonosok Duha Imre és Szepes Lajos. Az új cég a Citroen autókat, továbbá a Columbia, Rca és Ingelen rádiómárkákat képviseli Braşovban és a környező négy megyében. A Mecano-Română ezenkívül műszaki cikkek, nehézipari gépek, villamossági anyagok és akkumulátorok képviselétét is ellátja.

Vasmunkások

1938. évi zsebnaptára gazdag tartalommal megjelent!

A naptár pótolhatatlan kézikönyv minden vas- és vegyipari munkás számára. A naptár ára 22 lei. — Megrendelhető a szövetség központi titkárságánál Bucureşti, Str. Cazarmei 11.

A vasas Internacionálé vezetőségi ülése

A különböző államokban bekövetkezett események, a vasas Internacionálé felépítésében jelentős változásokat idéztek elő. Az 1933-as évig azok a szövetségek voltak túlsúlyban az internacionálé keretében, amelyek német nemzetiségűek voltak. Az élen állt a németországi vasasszövetség 800.000 tagjával. Hitler hatalomra jutása után az angol szövetség került az élre, a maga 300.000 tagjával és ez képezte annak idején az internacionálé legerősebb taglétszámú csoportját. Az angol szaktársak azonban nem törekedtek az internacionálé fölötti uralomra, bár az akkori egymillió tagot számláló nemzetközi szövetségünknek csaknem egyharmad erejét egymaguk képviselték. A bekövetkezett változás egy bizonyos fokú kiegyenlítődést hozott létre, amely lehetővé tette, hogy az 1934-ben Londonban megtartott nemzetközi kongresszus, új végrehajtóbizottságot választhasson, amely az akkori idők pszichológiai követelményeinek is jobban megfelelt.

A vasas Internacionálé *Ilg Konrad* nemzetközi titkár szaktárs által van irányítva, aki egyben a svájci szövetség elnöke. A szövetség székhelye: Bern. A központi végrehajtóbizottság tagjai: *Little* szaktárs az angol, *Chevalme* szaktárs a latin és *Hamp* szaktárs a szláv népcsoport szövetségei képviselőiben. *Hamp* szaktárs egyben a német és az osztrák vasmunkások érdekeit is képviseli az Internacionálében. Az ő vezetése alatt áll az a speciális bizottság is, amelynek feladata a középeurópai hengerművek munkásainak speciális érdekeit képviselni, valamint egyes szervezeti ügyek elintézése Románia, Lengyelország, Magyarország és Jugoszlávia területén.

Jelenleg a Nemzetközi Vasmunkás Szövetség 1¼ millió taggal rendelkezik. Ezt a fejlődést nagyrésztben a francia vasas szervezet

nagy fellendülése eredményezte, amelynek jelenleg 750.000 tagja van és így az Internacionálé legerősebb csoportját alkotja. Taglétszám tekintetében második helyen áll az angol szövetség 300.000 taggal, majd a svéd és belga szövetség következik egyenként 130.000 taggal, azután a csehszlovák szövetség 95.000 taggal. Következik ezután a svájci szövetség 65.000 taggal, a dán és holland szövetség egyenként 40.000 taggal, a csehországi német szövetség 32.000 taggal, a norvég szövetség 25.000, a lengyel szövetség 24.000, a magyarországi szövetség 18.000, a finnországi szövetség 12.000, a luxemburgi és a romániai szövetség egyenként 8000 taggal, végül a jugoszláv szövetség 6000 taggal. Az Internacionálé keretébe tartozik még a spanyol vasmunkás szövetség, melynek jelenlegi pontos taglétszáma nem állapítható meg, de hozzávetőleg 40.000 taggal rendelkezik.

Internacionálénk ismertetése után röviden beszámolunk a november 1-2-án tartott központi végrehajtóbizottsági üléséről, melyen a különböző országos szövetségek képviselői jelentést tettek. A jelentések közül nagy érdeklődés kísérte az angol szaktársakét, akik az *Egyesült Államok* és *Kanada* vasmunkásszervezeteiről nyújtottak tájékoztatást s akiknek egyben sikerült bizonyos mértékben együttműködést létrehozni az európai és tengerentúli vasmunkás szervezetek között.

A megjelent spanyol delegátus a spanyol szaktársak áldozatkész harcairól tett jelentést és apellált a további támogatás és szolidaritás nyújtására. Az ülés elhatározta, hogy ennek érdekében újabb körlevéllel fordul az országos szövetségekhez. Egyhangulag határozta el az ülés, hogy a jövő évben esedékes nemzetközi küldöttgyűlést 1938 július első hetében, Prágába hívják össze.

Gyermek- és ifjúságvédelem

Idősebb szaktársaink még jól emlékeznek, hogy a régi időkben épen a gyermekeket dolgoztatták legtovább és sokszor a legnehezebben. Azóta fokozatosan kifejlődött a gyermek- és ifjúságvédelem. Ma már a genfi Nemzetközi Munkügyi Hivatal tüzte ki feladatául önmagának ennek a védelemnek a kiterjesztését is. A nevezett hivatal értesítője beszámol a gyermekvédelem terén a különböző országokban legutóbb tett törvényes intézkedésekről. *Ausztráliában* több törvényt módosítottak, hogy azok a genfi nemzetközi gyermekmunkavédelmi egyezményekhez idomuljanak. *Kanadában* a bányászatban az eddigi 12 éves korhatárt 15 évre emelték föl a nappali és 18 évre az éjjeli munkaszakaszok részére. *Kubában* az ifjúság munkaidejét a mezőgazdaságban és a kereskedelemben 18 éven alul napi 7 órában állapították meg. *Esztróporországban* tilos 21 éven alulinak alkoholt eladni. Az amerikai *Egyesült Államokban* 24 állam ratifikálta a genfi egyezményeket, amelyek bizonyos iparokban a 18 éven aluliak munkatiltalmára vonatkoznak. *Nagybritanniában* a kormány programja szerint az iskolakötele-

zettséget 14 évről 15 éves korig készülnek felemelni. Az a Nagybritánia tervezi ezt, ahol az iparosodás idején a gyáripar 5—6 éves gyermekeket dolgoztatott 16—20 órán át. *Indiában* a bányatörvényt odamódosították, hogy a bányában dolgoztatható ifjúság korhatárát 13 évről 15-re emelték föl, de orvosi bizonyítvány szükséges testi alkalmasságuk igazolására. *Irországra* 16 éven aluliak részére a negyvenórás munkahét kötelező. *Hollandiában* az idevonatkozó törvényeket a nemzetközi egyezménynek megfelelően módosították. *Lengyelországban* az egészségre ártalmas bizonyos munkáknál 16, 17 vagy 18 éven aluliakat a munka természete szerint tilos alkalmazni. *Svédországban* odamódosították a törvényes rendelkezéseket, hogy 16 éven aluli munkásokat tilos az éjjeli munkánál foglalkoztatni. Végül *Jugoszláviában* a tengeri hajókon dolgozó szénmunkások és fűtők minimális korát a genfi egyezménynek szerint állapították meg. Ilyen ifjúságvédelmi törvényes intézkedések sok más országban is folyamatban vannak.

Hatvanmillió lei egy gőzkazánért

A Witkowitzi Vasművek a napokban fejezték be a felépítését annak a hatalmas Löffler-Witkowitz szisztémájú gőzkazának, amelyet a legnagyobb francia papírgyár a felsőelzászi üzem számára rendelt. A gőzkazánért a francia papírgyár 12 millió csehkoronát, (cca 60 millió leit) fizetett. A gőzkazánt szénporfűtésre rendezték be.

Acélüzemet állít fel Bucureştiben a Malaxa-Művek. Az országban jelenleg három acélüzem működik. A Reşiţa Művek, a braşovi Schiel Testvérek és a bucureştii Vulcan gépgyár acélüzeme. Ezek az acélüzemek a belföldi szükségletnek csak egy részét látják el, úgy, hogy a többi vasipari vállalatok a szükséges acélt külföldről kénytelenek importálni. Amint értesülünk, a Malaxa Művek Bucureştiben nagy teljesítőképességi acélüzem felállítását határozta el elektromos kohóval.

Redactor responsabil: Rusu Simion.

Fegyvergyárat állít fel a Voina Művek. Az Intreprinderile Metalurgice Dumitru Voina S. A. R., amelynek Braşovban is vannak üzemei, fegyver és municiógyárat állít fel. A vállalat üzemait Braşovban építik fel. Az új üzem már meg is kapta az iparpártolási törvény kedvezményeit. A Dumitru Voina művek még ez év elején kapott nagyobb hadianyag megrendelést a hadügyminisztériumtól.

Minimális béregyeztetés Angliában is van. Még pedig 1909 óta. Feladata a nem szervezett munkások kizsákmányolásának megakadályozása. A vonatkozó törvény szerint a bérmegállapítást a bérhivatalban paritásos munkáltatókból és munkásokból álló bizottság végzi. Ennek a bizottságnak három semleges tagja is van, akik közül az egyik az elnök. A bizottság feladata a legkisebb bérek megállapítása. Bár a bizottság a nem szervezett, vagy rosszul szervezett iparokban foglalkoztatottak védelmére hivatott, mégis a szakszervezetek delegálják a bizottságokba a

tagokat. A munkügyi miniszter jelentése szerint 1936-ban 848 munkásdelegátus közül 614 a szakszervezetek jelölték. Az angol bérhivatal azonban a legkisebb bérek kifizetését visszaemléggés is megállapíthatja. A hivatal ugyanis vizsgálta az üzemeket, 1936-ban a hivatal alá tartozó üzemek 20,2% át vizsgálta meg és a vizsgálat alapján elrendelte, hogy a megvizsgált üzemekben foglalkoztatott 5711 munkásnak bérkülömbözésként 24.167 fontot tizessenek ki. 19 esetben pedig a megállapított bérek be nem tartásáért büntetéssel sújtotta az illető üzemeket.

A dán szociáldemokrata kormány többek között néhány gyermekvédelmi törvényt is terjesztett már a parlament elé. Ezek között az egyik a törvénytelen gyermekek jogait szabályozza és kimondja, hogy a törvénytelen gyermeknek joga van ismerni az apját, joga van az apja nevét viselni, joga van az apja vagyoni viszonyainak megfelelő eltartási költséghez, joga van az apja után örökséghez. A születési bizonyítványokból pedig nem tűnhet ki, hogy az egyén házasságból vagy házasságon kívül származott. Ez a törvény már életbe lépett, de októberben életdelép egy olyan embervédelmi törvény is, amely minden foglalkozási ágban eltiltja egyes kivételektől eltekintve a tanórátartást. A kivételek engedélyezésénél azonban köteles a munkáltató az üzemi bizalmi titkárának a beleegyezését is bemutatni. Így kezdődik az embervédelem.

Két mese. Volt egyszer egy szegény ördög, aki munkanélküli lévén, régóta rója az utcákat, valamilyen elhelyezkedést keresve. Már napok óta nem volt betevő fiaitja, tehát lopott. Letartóztatták, bíróság elé állították és... felmentették! (Ez az 1. számú mese.) — Volt egyszer egy bankdirektor, aki a miniszterelnök fizetésénél is nagyobb jövedelmet tudott magának biztosítani különféle spekulációval. A kisebb egzisztenciák bankjában helyezték el betétként kezevesen összekuporgatott garasait, a bankigazgató pedig az így egybegyűjtött összegeket külföldi dubiózus vállalatoknak kölcsönözte ki magas kamatok reményében. Bankja régóta összeroppant volna, de az igazgató hamis merlegekkel nyugtatta meg a betetéseket. Egyszer azonban mégis csak kitört a krach. A bank összeomlott, az emberek pénze elszórt. A bankdirektort erre letartóztatták, bíróság elé állították és... elmentették! (Ez meg a 2. számú mese).

Érintésre gyulladó villanylámpa. Amerikai lakásokban a villanylámpák vezetékét nem ágaztatják le a kapcsolókhoz külön. Eymodon megtakarítják a kapcsolókig a vezetékét, sőt magát a kapcsolót is. A szobamenyezeten közepére függesztett lámpáról zsinór csüng alá, amelyet egyetlen karnivalissal bárki könnyen megtartál a sötétben is. A zsinór rántása meggyújtja, az újabb rántása pedig eloltja a lámpa fényét.

A legújabb asztali lámpák üvegburát maguk helyettesítik a kapcsolót. A lámpaszervezetekbe rejtett kapcsolószerkezet már akkor is működik, ha a legkisebb simogatás vagy kézmozdulat érinti a lámpa üvegburáját. A sötétben tapogatózó keze természetesen könnyebben akad a lámpa üvegborangijára, mintha a kapcsolót a ámpatalpon vagy a lámpa foglalatán kellene keresgélnie. Egy másoluk üvegburáerintés pedig ismét kiotítja a lámpatényt.

Aramvonalas mozdony Los Angeles és Csikágó között. Az Atchinson, Topeka and Santa Fé-vonalon egy áramvonalas villamosmozdony 720 tonna súlyos szerelvénygel 39 óra és 34 perc alatt ért el Los Angelesből Csikágóba. A szerelvény menetközben 11 helyen állt meg. Átlagsebessége valamivel több volt a 90 órákilométernél, csúcstetjesítménye pedig 160 órákilométer. A mozdony két egyenlő részből áll, önsúlya 250 tonna, hossza közel 40 méter, motorjai 12 hengerek, összteljesítménye 3000 lóerő.

Kótairőgep. Az utóbbi évek során igen sokan kísérleteztek azzal, hogy olyan irőgepet készítsenek, amely a kézzel való és meglehetősen lassu kótáírást gépirással helyettesíti. Az eredmény eddig nem volt kielégítő. Most egy Gustav Kundstatler nevű mérnök a rendes irőgéphez hasonló kótairőgepet szerkesztett, amelynek megvan az az előnye, hogy a vonalrendszert is „kopogtatni” lehet rajta, még pedig az egyes hangjegyekről teljesen függetlenül. Az új géppel sokkal gyorsabban lehet írni, mint az eddigi kísérleti kótairőgépekkel, azonkívül „stencil”-re is át lehet vele vinni a kótákat, ami egyszerűbbé és olcsóbbá teszi a sokszorosítást. Ugyancsak nagy előnye a gépnek, hogy apró átalakítással vakok is használhatják.

Munkások!

Szavazzatok a szociáldemokrata párt jelével: a háromszöggel!

Tip. Bernat Bucureşti, Str. Isvor 78. Tel. 4.88.05.